

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

De roeping tot predikant [p.4]

Gereformeerde Gemeente Waarde

01/03/2018
jaargang 96

nr **22**

In 1907 ontstaat er in Waarde een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Krabbendijke en betreft men een nieuw kerkje aan het begin van de Platte Dijk. In 1925 wordt dit kerkje vervangen door nieuwbouw. Op 10 november 1933 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Bij de watersnoodramp van 1953 loopt Waarde vrijwel geheel onder water en

wordt het laaggelegen kerkgebouw ernstig beschadigd. Bij het herstel ervan wordt de kerkzaal uitgebreid met een zijvleugel en krijgt de kerk een toren. In 2010 wordt het huidige kerkgebouw aan de Meezeweg in gebruik genomen. De 'Adullamkerk' telt 680 zitplaatsen. Sinds 2013 wordt de gemeente gediend door ds. D.W. Tuinier. Het aantal leden en doopleden bedraagt 808.

De getrouwe Hogepriester

Wat een lessen liggen er toch in de oudtestamentische Grote Verzoendag. In welk verband deze tekst uit Leviticus 16 staat.

Gij zult in de zevende maand, op den tiende der maand, uw zielen verootmoedigen en geen werk doen...

Leviticus 16:29m

Heldere en onmiskenbare heenwijzingen naar de grote getrouwe Hogepriester Christus Jezus, voor Zijn uitverkoren Kerk. Getrouw, schrijft Paulus, Degene Die Hem aangesteld heeft. Getrouw aan Zijn Vader. Aan het heilig recht. Getrouw tot in de dood. Daar wezen al die stervende offerdieren op. Aangesteld reeds in de stille eeuwigheid in de Raad des Vredes. Door God de Vader. Een wonder toch dat de Kerk een getrouwe Hogepriester heeft. Maar, hebben wij deze Hogepriester ook nodig, lezer? Aangesteld voor ontrouwen. Zijn we immers in het paradijs allemaal niet ontrouw geworden aan onze Schepper en Formeerder? En leven we dat niet elke dag uit? Bruut of godsdienstig? Mochten we dat door ontdekking reeds inleven? Tot onze droefheid. Want, dat gaat een ieder voor wie Hij aangesteld werd, toch leren. Door diezelfde Geest waarmee de grote Hogepriester zonder mate gezalfd werd, reeds voor de grondlegging der wereld. te gezalfd werd, reeds voor de grondlegging der wereld.

Gij!

Hebben wij deze Hogepriester voor onszelf ook al leren kennen? Het is immers zo'n persoonlijke zaak! 'Gij', staat er in onze tekst. Dat Hij er voor Zijn Kerk is, zal duidelijk zijn. Voor Zijn uitverkorenen. Dat lijdt geen twijfel. Toch? Maar voor mij? Werd Hij mij geopenbaard? Maar ook: werd Hij mij geschonken? Van Godswege. Uit het welbehagen. In de weg van het wonder. In de weg van het recht. In de weg van het bloed. In de weg van het Offer! En: mocht ik Hem door een geschonken geloof eerlijk ontvangen en aannemen en eigenen? Daarheen wijzen toch alle handelingen op

de Grote Verzoendag. En als het goed is, wordt daar ook in elke preek op gewezen. Op al deze (ziele)vragen is het toch noodzakelijk, lezer, dat we hiervan iets leren van 's hemelswege. Niet in de weg van het verstand en redeneren en bepraten. Maar door 's HEEREN Geest. Door inwendig geestelijk onderwijs. Bevindelijk!

Gij zult uw zielen verootmoedigen

Op de tiende van de zevende maand zal u een heilige samenroeping zijn (Lev. 23:24). Als het geluid van de zilveren trompetten klonk, werd een onheilig, ontrouw en schuldig volk opgeroepen om naar de tabernakel (later de tempel) te komen. Op zich al een wonder. Daar werden schuld en verzoening aangewezen. Offer, bloed en toepassing. Maar: was er plaats voor? Lezer, hoeveel Israëlieten zullen er door de jaren heen niet opgeroepen zijn en gekomen zijn en alle ceremonieën van dichtbij of van verre hebben aangezien, zonder dat het hun iets deed? Zonder de kracht in hun ziel te ervaren omdat het met het geloof niet gepaard ging? De HEERE weet het! Ach, en als er bij ons niet het minste besef is van zonde en van een hoge, heilige God, Die goed is, maar ook rechtvaardig, Die de zonde haat en moet straffen, o, dan kunnen we jaren lang onder de lijdenspreken zitten, en die nog met zeker gevoel en bewogenheid aanhoren ook en tranen schreien met Jeruzalems dochters weleer, zonder zaligmakende vrucht. Aangrijpend toch. Zeker: als het gaat over de grond der zaligheid, over het rantsoen der betaling, dan mocht juist niemand enig werk doen op deze dag. Alleen de Persoon en het werk van de grote Hogepriester Christus kunnen immers voor God bestaan. Al onze werken, zelfs vruchten van bekering, kunnen aan die eis, die prijs der ziele, niet voldoen. In eeuwigheid niet! Mochten we dat reeds leren? Werden we afgesneden van al onze werken? Alleen het bloed, alleen de gerechtigheid van Christus' volkomen Borgwerk is genoegzaam voor God. Meer dan genoeg. Maar in welke weg dit verkregen wordt, door het plaatsmakende werk van

ds. W.J. Karels,
Hardinxveld-
Giessendam

In dit nummer

4 De roeping tot predikant

6 Commentaar: Nico ter Linden: Het verhaal gaat...

20 Naar het zuiden of het noorden

- 2** De getrouwe Hogepriester
- 3** De aanspraak in het Gebed des Heeren [9]
- 7** Serie: Discipelen op de weg naar Goede Vrijdag [3]
- 8** Een eenvoudige boerenknecht, maar van God geleerd [4]
- 9** Dichterbij Dordt
- 10** New calvinism krijgt kritische reacties [4]
- 11** Jeugdtribiek
- 12** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 15** Kerkdiensten

's HEEREN lieve Geest, dáár wijst nu onze tekst zo helder op. Laten we dat ook maar niet overslaan: 'Gij zult uw zielen verootmoedigen. En geen werk doen'. Uitgewerkt, uitgebeden, uitgezucht, leeggeweend. Alleen maar overhoudend: blindheid, ongelof, hardheid, vijandschap en dood. 'Verootmoedigen', staat er. De kanttekening zegt hier zo treffend bij: 'dat is ernstiglijk vernederen voor de Heere, met bekentenis van uw zonden, met bidden, met nalaten van al hetgeen het lichaam aangenaam en vermakelijk is.'

Welnu, als er zulke Israëlieten het geklank van de zilveren trompetten op zich al hoorden: wat groot. Ze worden nog opgeroepen tot de offerdienst. En als ze daar hebben gestaan, ernstig vernederd, geen rechten of aanspraken meer, alles verzondigd, onverbeterlijk, maar toch met de schreeuw in het hart tot een onbekende God, op Wie toch een betrekking viel: 'Hoe moet het toch, hoe moet ik bekeerd worden? Hoe moet ik toch met een heilig God verzoend worden? Is er nog een weg, is er nog een middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen? Is er dan o, groot Ontfermer, is er voor een nare kermer, voor een smeker nog gehoor? Is er nog een open oor?'

Als zulken nu nog onder het lijdensevangelie verkeren (en ze zijn er!), ach, wat een wonder als dan de Hogepriester gepreekt en uitgeschilderd mag worden, maar ook als Hij met een betraand oog door het geloof aanschouwd mag worden, in Zijn vernedering, in Zijn Offer, in Zijn bloed, Zijn gewilligheid, volkomenheid, gehoorzaamheid en noodzakelijkheid, in Zijn verhoging. O, Put van levende wateren. Dan worden gebogenen opgericht. De kreupele zal springen als een hert. Daar worden hongerigen gevoed. Hij maakt op hun gebeden, gans Israël eens vrij van ongerechtigheden, zo doe Hij ook aan mij.

Dat we toch uit genade zó onder het lijdensevangelie mochten verkeren. En als we dit nog missen? Als we hier geen kennis aan hebben? Als we hier nog vreemdeling van zijn? Ach, deze inzetting geldt ook voor degenen die in het midden van u als vreemdeling verkeren. Die niet bij het bondsvolk behoren. Voor buitenstaanders. Maar evenzeer geldt ter ernstige waarschuwing Leviticus 23:29: 'Alle ziel dewelke op dienzelven dag niet zal verootmoedigd zijn geweest, die zal uitgeroeid worden uit haar volken.'

Er zijn immers slechts twee wegen! Dat we dan smeken zouden: 'Heere, bekeer me, zo zal ik bekeerd zijn.'

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De aanspraak in het Gebed des Heeren [9]

'Onze Vader, Die in de hemelen zijt.

Eerste toepassing (tot verder onderwijs)

Merk toch eens op de wonderlijke goedheid Gods dat het Hem heeft behaagd de lieflijke betrekking van een Vader met ons aan te gaan. Het was voor Hem niet noodzakelijk ons aan te nemen, het ontbrak Hem niet aan een Zoon, maar wij misten wel een Vader. Hij toonde Zijn macht toen Hij onze Maker werd, maar Zijn barmhartigheid toen Hij onze Vader werd. Wat is het een wonder der genade dat Hij, toen wij nog vijanden waren en wij ons hart als een bolwerk tegen Hem gesloten hielden, onze weerbarstigheid overwonnen heeft en ons van vijanden tot kinderen heeft gemaakt, Zijn Naam op ons heeft geschreven, Zijn beeld op ons heeft gedrukt en een Koninkrijk van heerlijkheid ons geschonken heeft. Elk aangenomen kind mag wel zeggen: 'Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.'

Als God onze Vader is, leid ik daaruit af dat alles wat Hij aan Zijn kinderen doet, liefde is.

Als Hij in voorspoed hen toelacht, is dat liefde. Zij bezitten dan het wereldse goed niet alleen onder Gods toelating, maar in Zijn liefde. Hij zegt tegen elk van Zijn kinderen, wat Naãman tegen Gehazi zei: 'Belieft het u, neem twee talenten.' Heb gezondheid en neem Mijn liefde erbij. Bezit landerijen en neem Mijn liefde erbij. Neem twee talenten. Zijn liefde is in elke zegen een lieflijk bestanddeel.

Waaruit kan men bewijzen dat een kind van God het wereldse goed met liefde krijgt?

Omdat hij er alle recht op heeft. God is Zijn Vader en daarom heeft hij er een goed recht op. Een goddeloze heeft slechts een burgerlijk recht op het geschapene, niet meer. Hij heeft het niet uit de hand van een vader ontvangen. Hij lijkt op iemand die een lap stof bij een manufacturier haalt, maar die is niet betaald. Een gelovige heeft echter alle recht op elke voet grond die hij bezit, want zijn Vader heeft die op zijn naam gezet.

Een kind van God krijgt het wereldse goed in liefde, omdat het voor hem is afgezonderd. Hij wordt er beter van en het is voor hem een magneet die hem naar de Heere toetrekt. Hij heeft daarmee de zegen van zijn Vader. Een weinig met deze zegen is zoet. 'Hij zal uw brood en uw water zegenen'. Ezau had het wildbraad, maar Jakob kreeg de zegen.

Terwijl de spijs van de goddeloze gekruid is met Gods toorn, krijgen de gelovigen hun verkwikkingen, gekruid met een zegen (Ps. 9). Het was de heiligende zegen van God dat de peulvruchten Daniël meer voedden en maakten dat hij er beter uitzag dan degenen die de spijs van de koning aten. Een kind van God krijgt het wereldse goed in liefde, omdat al wat hij bezit een onderpand is voor meer. Elk stukje brood is een onderpand en een eersteling van de heerlijkheid.

(wordt vervolgd)

De roeping tot predikant

Wie van harte met de kring van onze Gereformeerde Gemeenten meeleeft, weet hoe groot de nood in de gemeenten is. Veel gemeenten houden van week tot week leesdienst en doen vergeefse pogingen een eigen predikant te krijgen. Daarom wordt elk jaar opnieuw uitgezien naar de beslissingen, die het curatorium van de Theologische School neemt.

de Vereniging van 1907 en ook vanaf het bestaan van het curatorium dat immers pas in 1927 met deze taak belast werd. Voorheen gebeurde dit op de classisvergaderingen. Toen moesten zij, die naar de bediening stonden, zelfs een preekvoorstel over een opgegeven tekst doen. Dat gebeurt nu niet meer.

De gemeenten zijn middels dit beleid door de jaren heen gediend. Zelfs zijn de laatste twintig jaar zovelen toegelaten dat het aantal predikanten in ongeveer twintig jaar met ongeveer 200% is toegenomen (dat betreft de periode tussen 1958 en 1978, red.). Bij al te lichtvaardige kritiek wordt dat nogal eens over het hoofd gezien. Men verkijkt zich op het feit dat er sommige jaren niemand werd toegelaten.

Bekering en bekering

Het zal door niemand worden tegengesproken dat een allereerste vereiste is persoonlijk kennis te hebben van de bekerende genade Gods. We moeten duidelijk weten dat we uit de dood tot het leven zijn overgegaan. Nu is een bekering altijd een zeer persoonlijke zaak. In Openbaring 2:17 lezen we van een 'nieuwe naam, die niemand kent, dan die hem ontvangt'. Dat wijst op het geheel 'eigene' van elke bekering.

Een bekering is nooit 'confectiewerk'. God leidt ieder van Zijn kinderen langs een eigen weg. Wel heeft elke waarachtige bekering die eigenschappen waaraan deze als een 'ware bekering' kenbaar is, maar er zijn niet twee bekeringen geheel identiek. Dat leert ons de Schrift. Wanneer we dan ook naar iemand luisteren in zijn mededelingen over Gods weg met hem zal daarmee terdege gerekend moeten worden. Sommigen worden van hun kindse dagen getrokken; anderen midden uit de zonde- en werelddienst; de een langs een meer 'wettische' weg; de ander langs een 'evangelische' weg. De Schrift wijst ons dit alles aan. Dat is dan ook de enige toetssteen. Toch wordt in elke bekering geleerd wat onze Heidelbergse schrijft over drie stukken, die geleerd moeten worden, el-

Wijlen ds. A. Vergunst
(1926-1981)

Wat kan er dan blijdschap zijn als met vrijmoedigheid enigen mochten worden toegelaten. Hoe teleurstellend is het anderzijds als soms niet één van degenen die zich hadden aangemeld, kon worden toegelaten. Soms slaat deze teleurstelling om in verbittering. Waarom liet men niemand toe? Worden de eisen niet veel te hoog gesteld? Een golf van kritiek gaat dan soms over hen die zich met dit zo verantwoordelijke werk belast weten.

De kritiek is echter geheel en al ten onrechte. De curatoren zijn zich wel degelijk de nood van de gemeenten bewust. Zij zouden niets liever doen dan met vrijmoedigheid toelaten tot de opleiding aan onze Theologische School. Er heerst blijdschap in de vergaderingen wanneer men tot een gunstige beslissing komen kon. Er is ook teleurstelling wanneer men eerlijk meent een negatief oordeel over een verzoek te moeten nemen. Zulke beslissingen worden genomen na zorgvuldige overweging van alle stukken die een verzoek om toelating vergezellen en na bespreking van de mededelingen van de persoon zelf.

De van ouds gevolgde weg

Het is goed dat ook wij en onze jongeren weten hoe de feitelijke gang van zaken is (zie kader: De gang van zaken). Zo is altijd in de kring van onze gemeenten te werk gegaan. Reeds lang vóór

Ds. A. Vergunst schreef dit artikel veertig jaar geleden op verzoek van de redactie van Daniël (mei 1978). Het heeft nog niets van zijn actualiteit verloren. Graag plaatsen we het daarom na veertig jaar in De Saambinder.

lende, verlossing en dankbaarheid. Zoals in de bekering een geheel 'eigen' weg is, zo is het ook ten aanzien van de roeping. Dat er een bijzondere roeping tot het ambt nodig is, leert de Schrift duidelijk. 'Niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkewijs als Aäron' (Hebr. 5:4). Wat houdt dat nu in? Een innerlijke, aanhoudende drang, die zijn grond vindt in een duidelijk bevel des Heeren. Calvijn schrijft daarover dat tot die goddelijke roeping behoort de wetenschap dat Jezus Zelf tot ons gesproken heeft: 'Weid mijne schapen'. Ook hierin is groot onderscheid. Van Jesaja lezen we dat hij zei: 'Zend mij henen'. Van Mozes dat hij allerlei redenen aanvoerde om aan dat bevel des Heeren te ontkomen. Hij moest zelfs gedwongen worden om Zijn opdracht te volvoeren. Dat wil niet zeggen dat Mozes tegen zijn wil in deze taak aanvaardde. Hij was echter zo onder de indruk van het gewicht van het werk dat eigen onbekwaamheid hem deed terugschrikken. De Heere Zelf overreedde hem. Zo leert Gods Woord ons reeds onderscheid.

Middellijk en onmiddellijk

Men zal misschien aanvoeren dat de roeping van de profeten en apostelen toch wel een heel bijzondere was. Dat is juist, zij werden op een onmiddellijke wijze geroepen. De roeping van de dienaren des Woords is een middellijke. De kerk heeft daarom een orde, waarin beproeving en verkiezing een eigen plaats hebben. Ook worden degenen die tot de dienst komen, middellijk daartoe voorbereid. In onze catechismus wordt gesproken over de 'onderhouding van scholen en de eredienst'. Dat wijst reeds op een voorbereiding, waarin het 'middellijke' niet over het hoofd gezien mag worden.

Mozes was echter zo onder de indruk van het gewicht van het werk dat eigen onbekwaamheid hem deed terugschrikken. De Heere Zelf overreedde hem.

De kerk moet wel zeer nauw toezien. Het verval van vele kerken is in de hand gewerkt doordat men zonder behoorlijke beproeving tot de dienst des Woords toeliet. Daardoor zijn velen onwaardig tot het ambt gekomen. Calvijn noemt hen

De gang van zaken

Indien iemand meent zich gedrongen te voelen te staan naar het leraarsambt, moet hij zich in eerste instantie wenden tot zijn kerkenraad. Deze kent de persoon, wat zijn persoonlijk, kerkelijk en maatschappelijk leven aangaat, het best. De kerkenraad hoort hem aan en vraagt om iets mee te delen over de verhouding, waarin hij tot de Heere staat en over wat er toe dringt om de opleiding aan de Theologische School te begeren. Als de kerkenraad hierover gunstig oordeelt, wordt er een attest verstrekt, waarmee men zich wendt tot het curatorium.

Het curatorium vraagt vervolgens uitvoerige inlichtingen aan de kerkenraad over het persoonlijke, kerkelijke en maatschappelijke leven van de betrokkene. Tevens licht men de predikanten van de gemeenten in met het verzoek om inlichtingen, indien daarover wordt beschikt. De op deze wijze verkregen gegevens spelen een betekenisvolle rol in het geheel van de overwegingen.

Vervolgens komt op de daarvoor vastgestelde dag de persoon zelf voor het college van curatoren dat de kandidaat in de gelegenheid stelt om van zijn persoonlijk leven met de Heere het een en ander mede te delen en tevens over de reden waarom men begeert predikant te worden. Over het beeld dat men op deze manier van de betrokken persoon krijgt, wisselen de curatoren van gedachten. Vervolgens wordt een beslissing genomen. Deze komt pas na zorgvuldig beraad tot stand.

'valse profeten'. Er is dus een menselijke en een Goddelijke factor in de roeping tot het ambt. Op dat laatste moet ook acht gegeven worden.

Wanneer de toelating tot de opleiding haar beslag krijgt, acht het curatorium dat er, in hetgeen waarvan kennis verkregen werd, geen gronden zijn om de toelating te verhinderen. Het betekent heus niet dat zou uitgesproken worden: Die en die zijn bekeerd en van God geroepen. Dat zou een aanmatiging zijn, die ons nooit betaamt. Degenen, die de Heere roept, brengt Hij ook tot het ambt. We moeten niet denken, dat iemand dat verhinderen kan. De Heere staat er immers boven. Die wetenschap bezette de curatoren, opdat zij hun werk onder de inroeping van Zijn leiding doen. Dat bezette ook hen, die onderzocht worden, opdat zij zich naar de leiding des Heeren schikken.

Gebed gevraagd

Hier ligt voor ons een bijzondere opdracht, ook voor onze jongeren. Bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst zou zenden. Dan mogen we vragen of de Heere zenden wil mannen die openbaar worden van God gezonden te zijn. We mogen in dat gebed ook vragen om de voorzichtigheid en trouw die in deze zaken betaamt. Dan dragen we allen op, die er bij betrokken zijn. En zou de Heere op het gebed onze noden niet kunnen vervullen? Ongetwijfeld. De Heere Zelf verwekke het in ons leven. Want ook bidden, het ware bidden, is een werk van

de Heilige Geest. Bij alle zorgen, ook in de zaken van Gods Kerk, willen we op de grote waarde van het gebed wijzen. Ook in dezen gelde: 'Let, Heer' der legerscharen, let op mijn ootmoedig smeekgebed'.

Die de Heere roept, geeft Hij een krachtige en aanhoudende begeerte om Hem in het ambt te mogen dienen. De Schrift zegt: 'Die tot een opzienersambt lust heeft, begeert een voortreffelijk werk'. Maar deze begeerte moet ernstig voor Gods aangezicht beproefd worden. Er kunnen zoveel bijoormerken een rol spelen. Onze gereformeerde vaders dringen op deze ernstige beproeving van het hart aan. Ze sporen ook de Kerk aan om te beproeven. De oude christelijke kerk deed dit zeer zorgvuldig. Paulus waarschuwt Titus om toe te zien, want ook op Kreta waren er 'die men moet de mond stoppen; die gehele huizen verkeren, lerende wat niet behoort'. Daar is behalve van het ambt van ouderling ook sprake van het leraarsambt.

Het zou een voorrecht zijn wanneer er onder ons jonge mannen gevonden werden, die de duidelijke 'tekenen van godzaligheid' vertonen en die de Heere in de gemeenten gebruiken wilde.

Begeer van de Heere, als u met deze zaken bezig bent, dat Hij het ook voor anderen openbare, opdat u zo naar 'de orde van de kerk' in rechte wegen geleid zou worden. Dat schenke de Heere ons. Wat zou het een zaak van blijdschap zijn. De Heere storte daartoe zijn Geest uit, ook over onze jeugd.

Nico ter Linden: Het verhaal gaat...

ds. G. Clements,
Gouda

De Amsterdamse dominee en schrijver Nico ter Linden overleed onlangs op 81-jarige leeftijd. Hij was vanaf 1977 predikant van de Westerkerk in Amsterdam.

Na zijn emeritaat in 1995 begon hij aan de bekend geworden serie: "Het verhaal gaat...". Ter Linden noemde die boeken ook wel een "kinderbijbel voor buitenkerkelijken". Zijn boeken werden in de volle breedte van ons volk gekocht, zowel door kerkelijken als niet-kerkelijken. Hoe heeft Ter Linden de Bijbelverhalen uitgelegd en naverteld?

De torenbouw van Babel

We willen dat aan de hand van de torenbouw van Babel duidelijk maken. De geschiedenis van de torenbouw van Babel is door Mozes beschreven in Genesis 11 en door God geïnspireerd. De gebeurtenis stamt uit de tijd van Abraham (4000 v. Chr.). Volgens Ter Linden is het verhaal verzonnen door een priester tijdens de ballingschap (550 v. Chr.). Het verloopt ongeveer zo (uit: "Moet je horen"):

Lang geleden woonden de mensen dicht bijeen. Iedereen sprak dezelfde taal. De mensen hadden het echter hoog in hun bol en zeiden: 'Laten we een stad en toren bouwen tot in de hemel. "Babel" zal onze stad heten, Poort van God. De mensen dachten blijkbaar dat zij zelf God waren. Zo hoogmoedig zijn de mensen in Babel nog steeds, zei de priesterverteller. Daarom hebben ze Jeruzalem ingepikt en zitten wij in ballingschap. Maar God zag uit de hoge hemel neer op de toren die ze bouwden. God sprak: 'Kom aan, laat Ons afdalen, en laat Ons hun spraak verwarren'. En zo werden de woorden tot vreemde klanken. De werklui begrepen elkaar niet meer en hielden op met bouwen. Ze zwermden in groepjes uit over de hele aarde. Babel, Poort van God, bleek een mislukte droom. De joodse ballingen moesten glimlachen om het verhaal. Vanaf dat moment betekent Babel voor de Joden: *Verwarring*.

Niet gebeurd, wel waar

Dit is een goed voorbeeld hoe Ter Linden de Bijbelse geschiedenissen omvormt tot vertelde verhalen. De nadruk valt op de 'vertelling'. Het gaat in de vertelling niet om de feitelijke geschiedenis, maar om de boodschap. Deze visie is ontwikkeld door de Amsterdamse school, waar Nico ter Linden toe behoorde. Volgens de theologen van de Amsterdamse school zijn de meeste Bijbelse verhalen ontstaan tijdens de ballingschap. De Joden waren ver van huis en haard

verdreven en erg neerslachtig. De tempel in Jeruzalem was verwoest, de priesters konden hun werk in de tempel niet verrichten. Zij konden het volk nog wel troosten door verhalen te vertellen.

Die verhalen hebben wellicht een historische kern, maar zijn door de priesters verder uitgebouwd naar de situatie waarin de Joden zich bevonden. De verhalen zijn 'waar' voor zover ze een boodschap voor het leven meegeven.

Volgens Ter Linden is dat precies ook de taak van predikanten vandaag. De oude verhalen uit de Bijbel moeten iedere generatie opnieuw worden naverteld, om er nieuwe inspiratie uit te halen.

Feit of verhaal

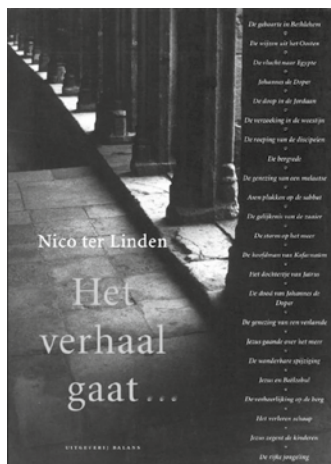
Sommige mensen vinden zo'n uitleg van de torenbouw van Babel wel mooi. Toch moeten we de Bijbellezer voor deze manier van uitleg ernstig waarschuwen. De satan, leugenaar van de beginne, is er altijd op uit om het Woord te verdraaien tot ons verderf.

Het meest schrijnend zijn de verhalen van Ter Linden over de Persoon en het werk van Christus. Hij ontkent alle grote heilsfeiten. Jezus is volgens Ter Linden niet geboren uit de maagd Maria. Hij heeft niet geleden als Middelaar, maar als martelaar. De opstanding op Paasmorgen wil slechts tot uitdrukking brengen dat Hij voortleeft in de harten van Zijn discipelen.

Welke troost bieden verhalen als zij niet teruggaan op (heils)feiten? Wat houden we dan over? Grote leegte! De suggestie van Ter Linden dat de Bijbelse boodschap op een andere manier 'waar' is, zal sommige mensen een tijdje boeien, maar als de roes van het verhaal is uitgewerkt, zal de ontzuivering komen.

Zou Israël in de ballingschap werkelijk getroost zijn met dergelijke verhalen? Het geloof zoekt naar een vaste grond die houdbaar is voor de eeuwigheid. 'Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt'. Jesaja mocht het volk troosten met de zekerheid van de aanstaande verlossing: 'Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zegen' (Jes. 40:1).

De apostelen verkondigden hetgeen ze gehoord en gezien hadden. Zij zijn geen kunstig verdichte fabelen nagevolgd. Petrus waarschuwde voor ongeleerde en onvaste mensen die de Schriften verdraaien tot hun verderf. En Lukas heeft alle dingen aangaande de Zaligmaker naarstig onderzocht. 'Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt' (Luk. 1:4).

‘Thomas zeide tot Hem: Heere, wij weten niet waar Gij heengaat, en hoe kunnen wij de weg weten?’

Johannes 14:5

Het is stil aan de avondmaalstafel. Eigenlijk is er maar Eén aan het woord. Terecht natuurlijk, want Hij heeft recht om het eerste woord te hebben, het hoogste woord en ook het laatste woord.

ds. G.J. van Aalst,
Klaaswaal

Hij is bezig met Zijn afscheid. Elk ogenblik, dat Hij nog samen met Zijn jongeren is, wil Hij benutten. De helse angsten en de gevangenneming zijn heel dichtbij. Met daarna het verhoor en het rechthuis. En vervolgens de misdadigersdood en het graf. Nog even, en de trouwe Herder zal (dood)geslagen worden. Met als gevolg dat deze schapen, onder wie Thomas, verstrooid zullen worden. Dat weet Hij, de Herder, Zelf allemaal heel goed. En de elven voelen wel aan dat er wat gaat veranderen. Maar hoe en waarom?

Daarom onderbreekt Thomas de stilte tijdens deze afscheidswaarden met een belijdenis en een vraag: ‘Wij weten niet waar Gij heengaat en hoe kunnen wij de weg weten...?’ Een eerlijke belijdenis van onwetendheid en een kinderlijke vraag om licht en leiding. Omdat hij onmogelijk kan inzien, waar de weg heengaat in de komende nacht. Hij belijdt het in de wij-vorm; weet zich dus de tolk van de anderen om hem heen. Hierin is het innerlijk van alle elf getekend. Verder komen ze niet van zichzelf. Terwijl ze toch al drie jaar met hun Meester omgaan. Ze hebben al zo veel woorden van de hoogste Profeet gehoord

en zoveel bewijzen van Zijn koninklijke Majesteit gezien.

Gebleken genadewerk

Als ze terugdenken aan de weg, dan is het genadewerk Gods in hun leven gebleken. Zal Thomas ooit kunnen vergeten wat er jaren geleden gebeurde, hoe hij een ware volgeling van deze Jezus geworden is? Hij hoorde toch bij de elven die bij monde van Petrus oprecht beleed: ‘Heere, tot wie zullen wij heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens. En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods’ (Joh 6:68 en 69). In zijn nood en dood was er een levensband met deze Leraar ter gerechtigheid gelegd. Verschillende keren schrijft Johannes in het vierde Evangelie over deze Thomas. Zwaarmoedig en trouw als hij is, moeilijk te overreden. Maar toch bleek hij overtuigd en beslist. Nu, aan de vooravond van de sterfdag van Sions Borg, vraagt hij naar de weg. Hij weet het niet... Omdat de weg hier dood loopt. Er is geen inzicht in Christus’ borgtocht en daarom geen uitzicht en hoop voor de toekomst. Het blijkt dus toch waar te zijn, al jaren op de weg, en nu nog niet verder te kunnen komen dan:

‘Heer, ai maak mij Uwe wegen...’ Thomas is blijkbaar nooit boven dit kindervers uitgegroeid! U wel?

Als antwoord op deze vraag krijgt Thomas onderwijs over ‘de Weg, de Waarheid en het Leven’ (Joh. 14:6). Als drie inhoudrijke namen van de Middelaar. Méér van Hem te leren kennen, dat is het antwoord als alles in deze nacht vastloopt. Met veel geduld en bewegendheid slaat Christus hun zielen ga: ‘Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, maar gij kunt die nu niet dragen’ (Joh. 16:12). Daarom zeggen ze ook tegen elkaar: ‘Wij weten niet wat Hij zegt...’ (Joh. 16:18). Maar de trouw van de overste Leidsman blijkt in Zijn aanhoudend onderwijzen: ‘Ben Ik zo lange tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend?’ (Joh. 14:9a).

De weg van de Borg

Het valt niet mee om te horen: ‘Mij niet gekend...’ Want op de kennis van ‘de Weg, de Waarheid en het Leven’ zit het vast. De weg van de Borg (naar het Vaderhuis) loopt door de rechtszaal, door de dood en het graf heen. De waarheid van Gods gerechtigheid eist de dood. Dus het leven verliezen, om het in een Ander te mogen vinden. Zo alleen zal het gaan! En die Ander is alleen deze Borg, deze Zichzelf opofferende Hoge priester. Vandaar de onderzoekende vraag ook aan het adres van Thomas en ons: Hebt u Hem zó nodig gekregen en leren kennen: in Zijn noodzakelijke, priesterlijke bediening? De weg van het bloed, de waarheid van het Lam, het leven door Zijn gerechtigheid, Thomas, dát is het! En anders blijft het donker... Wat dunkt u in deze lijdensweken van déze Christus? Hebt u deze Hoge priester nodig, om in uw plaats te offeren, op grond van dit offer te bidden en ook te zegenen? Zo komt u met Thomas alleen door de nacht en dood heen in het Vaderhuis. Achter deze trouwe Borg aan kunnen we niet verdwalen. Al is het nu nog zo donker.

(De volgende keer in deze serie:
ds. A.T. Huijser over Filippus)

Een eenvoudige boerenknecht, maar van God geleerd [4]

Uit het leven van ds. A. Hoogerland

J.P. Sinke,
Krabbendijke

In 1965 wordt kandidaat Hoogerland in Werkendam bevestigd tot predikant. Behalve dat het kerkgebouw al spoedig moet worden uitgebreid, komt er enkele jaren later ook een 'eigen' school tot stand.

Ds. en mevrouw Hoogerland met hun kinderen in Werkendam.

zijn antwoord: 'Ik heb het altijd gemeend, maar nu weet ik het niet meer'. Het antwoord van ds. Rijksen is: 'Je moet het maar dadelijk aannemen, want de satan wil dat nog verhinderen'.

Op 24 augustus 1965 wordt kandidaat Hoogerland in de gereformeerde Maranathakerk in het ambt bevestigd. Ds. Rijksen spreekt daarbij over 2 Korinthe 5:18: 'En al deze dingen zijn uit God, Die ons met Zichzelfen verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft'. Bij zijn intrede bedient ds. Hoogerland het Woord uit Kolossenzen 4:3: 'Biddende meteen ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben'.

Groeiende gemeente

Tijdens het verblijf van ds. Hoogerland in Werkendam maakt de gemeente een sterke groei door en is het kerkgebouw al spoedig te klein. In 1966 wordt dan ook besloten om het aantal zitplaatsen met 200 uit te breiden tot 600. Een andere zaak die hem tot grote blijdschap is, is de stichting van een eigen school. Op 8 augustus 1970 wordt de nieuwe "Ds. Johannes Groenewegenschool" officieel geopend. Ds. Hoogerland spreekt daarbij over Psalm 72:17a: 'Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal

Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden'.

Behalve dat de prediking van ds. Hoogerland erg wordt gewaardeerd, bestaat er ook grote waardering voor zijn persoon. In het boek "Van Doleantiekerk tot Bethelkerk" merkt G. Kornet onder meer op: 'Hij was een man des vredes, iemand die een hekel had aan ruzie in de gemeente. Niet dat hij hiervoor de waarheid zou opofferen, maar hij zou zichzelf wel hebben opgeofferd als hij daarmee de vrede kon dienen. (...) Met de kerkenraad had hij een hele goede verhouding en in de consistoriekamer werden dikwijls geestelijke gesprekken gevoerd'.

Naar Krabbendijke

In de loop der jaren worden er vele beroepen op ds. Hoogerland uitgebracht en mag hij tot blijdschap van de gemeente steeds bedanken. In 1972 verandert dit echter, als hij een beroep uit Krabbendijke ontvangt. Hoewel hij zich nauw aan Werkendam verbonden voelt, voelt hij dat de weg naar deze Zeeuwse gemeente voert. Later schrijft mevrouw Hoogerland hierover: 'Toen hij in de nacht van zaterdag op zondag op zijn bed ermee worstelde (want hij kon Werkendam zomaar niet loslaten), heeft de Heere hem er lieflijk

Het kerkgebouw te Werkendam vóór de verbouwing van 1967.

Ds. en mevrouw Hoogerland, met rechts Hoogerlands vader.

voor ingewonnen met de vraag uit Éxodus 33:14: 'Hij dan zeide: Zou Mijn aangezicht moeten medegaan om u gerust te stellen?' En hij mocht zeggen in verbrokenheid des harten: 'Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons vanhier niet optrekken.' Hij gevoelde toen reeds dat het vastelijk besloten was.'

Als hij 's zondags aan de gemeente meedeelt dat hij een beroep uit Krabbendijke heeft ontvangen, zegt iemand hardop in de kerk: 'Nou gaat hij.' Ouderling De Boef kan het echter niet geloven. Hij merkt op: 'Zolang ik nog voor je kan bidden, geloof ik niet dat je weg moet.' Enkele dagen later moet hij echter meedelen: 'Ik weet dat je naar Krabbendijke moet, want het gebed wordt afgesneden. Ik bad wel of je hier mocht blijven, maar dat was omdat ik je niet wil en kan missen. Maar

nu weet ik dat je weg naar Krabbendijke loopt.'

Als hij de hand van ds. Hoogerland vastpakt, klinkt het bewogen uit zijn mond: 'Je bent hier met vrede gekomen, je bent hier met vrede geweest en je mag ook met vrede vertrekken.'

Op zondag 16 juli 1972 neemt ds. Hoogerland afscheid van Werkendam met de woorden uit Handelingen 20:32: 'En nu, broeders, ik beveel u Gode en het woord Zijner genade, Die machtig is u op te bouwen en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden.'

(wordt vervolgd)

Ds. A. Hoogerland in zijn Werkendamse periode.

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [6]

Een synode als geneesmiddel

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit de Voorrede van de DL: ', maar ook Zijn Kerk, wanneer zij met valse leraars te strijden had, tegen hen met remediën van heilige synoden voorzien, in welke de getrouwe dienstknechten van Christus met gezamenlijke gebeden, raad en arbeid, kloekmoedig zich hebben gesteld voor de Kerk en de waarheid Gods, tegen de knechten des satans, alhoewel zij zich in engelen des lichts veranderden...!

Er bleken in het verleden - vanuit 1618/19 gezien - twee middelen te zijn die Christus gebruikt om te bewijzen dat Hij mét Zijn Kerk is. Het eerste middel is, dat Hij het hart van de overheden kan bewerken om dienstbaar te zijn aan de kerk in nood. Zijn machtige arm reikt dus heel ver! Zien we die arm nog wel?

En nu het tweede middel: het bijeenroepen van een synode. Leerzaam is hoe de gang van zaken tijdens zo'n ambtelijke vergadering onder woorden gebracht wordt. Tot toetsing voor ons ambtelijk vergaderen, in welke geleding dan ook. Het gaat in de strijd om de waarheid der Schriften: valse leraars, knechten des satans worden ze zelfs genoemd, die zich veranderen in engelen van het licht. Ze doen zich heel anders voor

dan ze zijn. Ze veinzen licht te vertegenwoordigen, maar dienen in werkelijkheid (de vorst der) duisternis. Deze beschuldiging liegt er niet om! Het gaat om ernstige zaken, die niet gerelativeerd mogen worden. Het gezag van de Schrift, de eer van God zijn hierbij dus duidelijk in het geding. Het gaat niet om eigen gelijk of eer. De kerk lijdt aan een vreselijke kwaal. Er wordt

'zaad van dwalingen en tweedracht' gestrooid. Dan voorziet God in een geneesmiddel. Wonderlijk dat een ambtelijke vergadering een 'remedie' wordt genoemd.

Wanneer functioneert een ambtelijke vergadering als geneesmiddel? Het gaat dan om een 'heilige' vergadering, bijeen als 'getrouwe dienstknechten van Christus', samen in gebedsworstelingen en onbevreesd stáán voor Gods Kerk, voor Zijn waarheid en zaak. Niet zoekend naar mensengunst, noch beducht voor mensenvrees. Een 'heilige' synode, zoals het de Kerk betaamt voor Gods heilig aangezicht.

Hoe dichter bij de heilige God, hoe nauwer dit 'heilig' luistert. Dan zijn we niet uit op eigen eer, maar alleen gericht op Gods eer. Dan wordt er samen werkelijk gebeden, open beraadslaagd en hard gewerkt. 'Kloekmoedig', dat is moedig in spreken en handelen; niet bang in de geestelijke strijd; tegen de stroom in durven gaan. Daarbij passen geen vermoeiende discussies, waarbij het Woord dicht blijft, maar Christus in het hart en het midden, Die getrouw en bekwaam máákt. Op deze manier zal de ambtelijke vergadering een bewijs zijn van Christus' genadige tegenwoordigheid van Mattheüs 28 vers 20. Dit blijkt dan uit de vruchten van het vergaderen en daarna! Dan zullen ambtelijke vergaderingen werkelijk een geneesmiddel blijken tegen de (woeker)gezwollen in het kerkelijk leven. Een synode als geneesmiddel, dat is een geloofsbelijdenis van de kerk in nood. Eeuwen geleden voor Dordt. En nu...? Is Christus veranderd? Gods Woord dan...? Zouden we de vruchten van trouw en waarachtigheid niet krachtig(er) moeten afsmecken?

v. A.

New calvinism krijgt kritische reacties

G. Roos,
Kampen

Collin Hansen gelooft dat het new calvinism leidt tot een echte opwekking. Hij stemt er mee in dat in elk geval via rap- en rockmuziek jongeren te bereiken zijn met de boodschap van new calvinists.

Hansen prijst het dat new calvinists traditionele leerstellingen hebben weten te verbinden met charismatische opvattingen. Ik heb daar moeite mee. Ook een aantal Amerikaanse en Engelse theologen keurt het new calvinism ronduit af. In deze kring verschijnende boeken vallen overigens moeilijk op één noemer te plaatsen. New calvinism is veel meer divers dan neocalvinisme.

Belijdenis

Peter Masters is predikant van de Metropolitan Tabernacle in Londen, de vroegere kerk van Spurgeon. Masters toonde zich bezorgd na het lezen van het boek van Collin Hansen. Hij meent in dat boek een vervormd calvinisme aan te treffen, dat ver afstaat van authentiek leven in gehoorzaamheid aan de soevereine God. Masters zegt dat bij dit soort calvinisme de ware Bijbelse vroomheid wordt blootgesteld aan aanvallen als nooit tevoren. Masters concludeert dat puriteinse soteriologie ondenkbaar is zonder puriteinse heiliging. 'Je kunt niet proberen mensen geestdriftig te maken voor de calvinistische boodschap met de verlokkingen van de wereld'.

E. S. Williams is van huis uit arts. Hij schreef het boek "The New Calvinists: Changing the Gospel". Hij zegt: de boodschap van het new calvinism verandert woorden, heeft de wereld lief en omhelst de cultuur.

R. Scott Clark is hoogleraar aan het Westminster Seminary California. Hij waarschuwt ervoor dat vasthouden aan de bekende vijf punten van het calvinisme,

Als er in de kerken meer, echt werk zichtbaar zou zijn van de Heilige Geest, zouden anderen daar niet meer jaloers op kunnen worden? Zodat het minder nodig wordt heil of toevlucht te zoeken bij het new calvinism of de evangelische beweging?

zoals sommige new calvinists doen, niet genoeg is. Hij beklemtoont de noodzaak om echt gereformeerde geloofsbelijdenissen te onderschrijven. Hij vindt ook dat het standpunt van tal van new calvinists over de kinderdoop, de verbonden en de voortzetting van de gaven van de Geest niet in overeenstemming zijn met de calvinistische traditie.

Dubbel

Het is moeilijk om anno 2018 de invloed te meten van het new calvinism. Het manifesteert zich pas vanaf ongeveer 2006. Zeker valt vast te stellen dat auteurs als Keller en Piper een zekere aantrekkingskracht hebben op een eenvoudige, of meer bevlogen kerkganger. Hun publicaties blijken meer of minder populair onder ons. Heeft new calvinism echter niet iets dubbels? Er vallen positieve dingen over te zeggen. Zo wijst Keller in zijn boek "Na-maakgoden" op de lege beloften van geld, macht en seks. Alleen de kennis van God, zegt hij, kan werkelijk vervulling geven.

Piper schreef in 1995 over de televisie – net als Andries Knevel, "Zet dat ding dan uit". Sommige boeken echter – dat geldt niet slechts de new calvinists – brengen het geloof zo 'lekker dichtbij' dat je moet en eigenlijk ook wel kunt geloven. Die boeken schijnen alle barrières voor je op te ruimen.

Oproepen tot geloof is Schriftuurlijk. En gereformeerd. Van waarschuwen tegen schijn geldt echter hetzelfde. Matthew Meade waarschuwt in "De bijna christen ontdekt" dat een mens de gave van het gebed kan hebben. Maar dat dit nog niet de genade van het gebed is. Hij wijst er op dat iemand de gave van het prediken kan hebben. En dat zo iemand – nochtans – slechts bijna een christen kan zijn.

Wie gereformeerd wil zijn, stelt zich niet tevreden met het onderschrijven van de vijf punten van het calvinisme: volkomen verdorvenheid, onvoorwaardelijke verkiezing, het lijden van Christus alleen voor de uitverkorenen, onwederstandelijke genade en volharding der heiligen. Wie echt calvinist is - oud of nieuw - zal ook gereformeerde belijdenisgeschriften van harte geloven en proclameren. Die let op zaken als kinderdoop, verbond en toe-eigening van het heil.

Onbetaalde rekening?

Er is veel aandacht voor new calvinism. De in het Nederlandse vertaalde boeken uit Amerika worden veel verkocht. Mensen zoeken iets. Soms iets goeds. Soms iets verkeers. Soms oprecht. Zou new calvinism ook een onbetaalde rekening van de kerk kunnen zijn?

In de Vroege Kerk was sprake van leerstellige verdeeldheid. Niet zelden van vervolging. Met de Vroege Kerk was ook een heleboel mis. Maar de kerk groeide. Hoe kwam dat? Veel christenen waren evangelist op de plek waar zij leefden. In de straat. In de wijk. Zij gaven de zonde prijs. Van rappen was nog geen sprake. En al evenmin van een hiphopcultuur. Toen het Evangelie hun hart raakte, werden zij niet wereldvreemd. Maar toch zichtbaar vreemdeling in een zondige wereld. Als er in de kerken in Amerika - en net zo goed in Nederland - meer, echt werk zichtbaar zou zijn van de Heilige Geest, zouden anderen daar niet meer jaloers op kunnen worden? Zodat het minder nodig wordt heil of toevlucht te zoeken bij het new calvinism of de evangelische beweging?

(slot)

Bouwen

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Je hebt allemaal weleens die borden zien staan. Vanaf nu in de verkoop: prachtige eengezinswoningen, twee-onder-een-kap-huizen of een mooi appartementencomplex voor oudere mensen. De borden staan er uitnodigend om kopers te trekken: kom vooral hier wonen!

De afbeeldingen die op die borden staan, zien er geweldig uit. Doorgaans blauwe luchten, mooie groene omgeving... Heel aantrekkelijk. Maar de huizen moeten nog wel gebouwd worden. Voordat deze huizen er uiteindelijk staan, is er heel wat werk verzet. Werkzaamheden ter voorbereiding van de bouw, het bouwen zelf, de oplevering enz.

Het meest belangrijke gedeelte van een gebouw onttrekt zich echter aan het oog. Het fundament. Als dat niet deugt, is het gebouw uiteindelijk een bouwval. Hoe mooi het er ook uitziet aan de buitenkant. Neem bijvoorbeeld de hoogste wolkenkrabber ter wereld (Dubai, meer dan 800 meter hoog). Als het fundament onder deze wolkenkrabber niet voldoet aan de gestelde eisen, zal het gebouw (hoe lang het ook duurt) verzakken, scheuren gaan vertonen of zelfs instorten.

De Bijbel vergelijkt ons leven met een bouwwerk. Met een huis. Denk aan de woorden van de Heere Jezus over de wijze en dwaze bouwer. Hij heeft tot besluit van de Bergrede met alle klem gewezen op een deugdelijk fundament. Geen zand, maar een rots! Daarmee wees Hij uiteindelijk naar Zichzelf. Het enige vaste

Fundament, de vaste Rots van behoud. Hij Zelf is de Hoeksteen. Een hechter en sterker fundament is er niet. Op dit fundament bouwt de Heere Zijn gemeente. Eén ding weten we zeker: God bouwt ook vandaag de dag nog door. Zijn 'bouwplan' is nog niet voltooid. Hij wil het levenshuis van mensen op dat fundament bouwen. Mensen die er alleen maar een puinhoop van hebben gemaakt, mensen die heel goed in staat zijn om de boel af te breken. Maar God bouwt. En Hij bouwt door tot de laatste dag toe.

vervolgverhaal

9

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

'Kom hier even zitten. Is die hond van jou?' 'Ja. ik had hem opgesloten, maar hij is ontsnapt en me achterna gekomen. Kom hier Dunaj! Met een sprong is de hond bij zijn meester.

'Hoe heet je?' 'Martin Lesina'. Juriga is blij dat hij iemand heeft om mee te praten en hij vraagt de nieuwkomer honderduit. 'k Ben nog nooit in de stad geweest. Hoe leven de mensen daar?' Als Lesina hem alles verteld heeft wat hij weten wilde, neemt de oude Juriga het woord. Hij doet hem haarfijn uit de doeken hoe het in het bos toegaat. 'Er zijn slechte lui onder de houthakkers. Pas op, laat je niet bedriegen door hen'.

Als zijn nieuwe kennis opstaat om te vertrekken, kijkt Juriga hem na. 'Hij loopt zo

recht als een pijnboom', mompelt hij. 'Hij is vast in het leger geweest en is behoorlijk intelligent. Toch is er iets vreemds aan hem. Zo jong als hij is, hij kijkt alsof er een groot verdriet is in zijn leven. Hij heeft anders een pracht van een hond. Wat zal Palko opkijken als hij hem ziet'.

Palko! Waar blijft die jongen toch, hij is al uren weg. 'Och, 't is zondag', zal hij denken. 'Er is geen enkele reden om vroeg naar huis te gaan'.

Grootvader maakt zich niet ongerust. Palko kent de wijde omgeving op z'n

duimpje. Hij loopt in geen zeven sloten tegelijk.

Al vroeg is Palko vanmorgen op stap gegaan om eetbare paddenstoelen te zoeken. Je moet de plekjes weten waar ze bij tientallen groeien. Palko heeft daar geen moeite mee. Hij ruikt ze als het ware. Hoog op de berg, zeker een half uur klimmen van de hut vandaan, vindt hij er honderden bij elkaar. Zin om terug te gaan heeft hij niet. 't Is zondag, niemand werkt en grootvader doet een dutje.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Aalst,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Oudemirdum,
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal.

Bedankt:

Voor Doetinchem,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
Voor Oostkapelle,
ds. D.W. Tuinier te Waarde;
Voor Scherpenisse,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel.

EMERITAAT DS. J. SCHIPPER

Na vier jaar als herder en leraar aan onze gemeente verbonden te zijn geweest, hoopt ds. J. Schipper op dinsdag 6 maart in verband met zijn emeritaat afscheid te nemen van onze gemeente. De afscheidsdienst wordt gehouden in ons kerkgebouw. Aanvang 19.00 uur. Ook via www.kerkdienstgemist.nl kan deze dienst direct beluisterd worden. Het adres resp. het telefoonnr. van ds. Schipper is nu:
Burg. Colijn-de Raatsingel 17, 3925 AB Scherpenzeel, tel. (033) 3037338.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
Leerdam

VERSLAG VERGADERING CLASSIS UTRECHT 19 JANUARI 2018

Namens de roepende kerk van Woerden opent ds. W.A. Zondag de vergadering op de gebruikelijke wijze. De scriba van de gemeente Bodegraven heeft gemeld dat de ouderlingen G. Nieuwenhuis en M.J. Uijl enige tijd geleden herdachten de gemeente ruim 25 jaar te mogen dienen. In Zeist mocht ouderling J.K. van Klaveren 25 jaar als ouderling deel uitmaken van de kerkenraad. De preses maakt als consulent van de gemeente Utrecht melding van de sluiting van het kerkgebouw aan de Catharijnekade. In maart 1966 mocht ds. C. Harinck in dit kerkgebouw in gebruik nemen. Nu werd op 6 januari 2018 de Bijbel gesloten. Een moeilijke weg voor de gemeente. Toch mag gezegd worden dat de Koning van de Kerk Zijn gemeente niet verlaat. De consulent sprak in deze dienst over Openbaring 21:3.

De gemeente mag tijdelijk bijeenkomen in de Torenpleinkerker te Vleuten.

De leiding van de vergadering berust bij ds. W.A. Zondag. Assessoren zijn ds. J.J. van Ekeveld en ds. W. Visscher. Scriba: oud. J.H. Mauritz en quaestor oud. J.A. van de Poel. Naar de Particuliere Synode Noord-West van 11 mei worden afgevaardigd de predikanten J.J. van Ekeveld; P. Mulder; W. Visscher en W.A. Zondag en de ouderlingen: A.A. Gorter; J.H. Mauritz; J.A. van de Poel en J. Willemsen.

Het jaarverslag van de Classicale Evangelisatie Commissie (CEC) geeft een overzicht van de werkzaamheden in het achterliggende jaar. De classis toont zich verblijd met de inzet van de veldwerker, de coördinator en de vele vrijwilligers uit de classis. De voorzitter van de CEC onderstreept de goede samenwerking in de Commissie en met de werkgroep.

We mogen opmerken dat het zaad van het Woord gestrooid mag worden in Leidsche Rijn.

Er zijn meer contacten gekomen. In de achterliggende periode zijn twee bezoekers overleden. De Heere gebiede Zijn onmisbare zegen over alle werkzaamheden. Vanwege gezondheidsredenen nemen J. Bultink en J.H. Mauritz afscheid van de CEC. In hun plaats worden benoemd de ouderlingen B.A. Huigens (Geldermalsen) en H. de Jong (Woerden).

De financiële ondersteuning uit de classisgemeenten is positief te noemen. Naast de kerkelijke bijdragen € 25.573,- is € 9.924,- aan giften ontvangen.

De preses zegt de CEC dank voor de inzet in de achterliggende periode. Hij wenst hen met broeder Kardol en de coördinator Gods onmisbare zegen toe.

In het achterliggende jaar is in alle gemeenten kerkvisitatie gehouden.

Opgemerkt wordt dat het gesprek met de kerkenraad van een grote gemeente die vacant is, meer tijd vraagt voor een goede bespreking van de gestelde vragen.

Ds. W. Visscher bepleit om meer tijd uit te trekken voor de visitatie. Met name bij de vacante gemeenten kunnen vragen leven die men graag wil bespreken met de visitatoren. Ds. P. Mulder wijst er op dat de visitatie

een belangrijke ondersteuning kan zijn voor de kerkenraad van een vacante gemeente. Een punt ook voor de bespreking bij kerkrecht-vragen. Ds. J.J. van Ekeveld wijst er op dat we niet moeten voorbijgaan aan de positie van de consulent.

Besloten wordt dat met de kerkenraad van een grote gemeente - bij het maken van een afspraak voor een visitatiebezoek - geïnformeerd wordt of er meer tijd beschikbaar dient te zijn. Visitatoren zullen daar rekening mee houden.

De jaarrapportage van Zorggroep Sirjon is ontvangen. Met belangstelling is kennis genomen van de werkzaamheden. Diaken E. van den Born heeft zijn functie in de Raad van Advies neergelegd. De kerkenraad van Opheusden heeft voor deze functie ouderling T. Bunt voorgedragen. De classis stemt in met deze voordracht.

De kerkenraden hebben een schrijven ontvangen van het Deputaatschap Kerkrecht m.b.t. kerkordelijke en procedureregels. In een schrijven aan de classis melden deputaten dat ze graag een bijdrage leveren aan een classicale ambtsdragersbijeenkomst over kerkrechtelijke onderwerpen. Ingestemd wordt met het voorstel om een ambtsdragersbijeenkomst te houden op maandag 28 mei in het kerkgebouw te Zeist. Inleiders zijn: ds. P. Mulder en ds. W.A. Zondag.

De scriba van de classis heeft aangegeven dat hij zijn werkzaamheden wil beëindigen. Na een stemming blijkt dat oud. A.A. Gorter uit Amersfoort gekozen is. Ouderling R.J. van Vugt uit Soest blijft 2^e scriba. Een tweede quaestor zal nog benoemd worden. Op verzoek van de preses spreekt ds. W. Visscher een kort dankwoord uit tot ouderling J.H. Mauritz. Een periode van 22 jaar is voorbij. Veel is er gebeurd. De Heere gaf in al het werk wat nodig was. Het scribaat is een dienende taak, opdat alles met orde mag geschieden binnen de gemeente van Christus. Het is de hartelijke wens van de classis dat de verbondenheid mag blijven. De Heere sterke in de onbekende toekomst. De quaestor heeft een financieel verslag over 2017 en de begroting 2018 voorgelegd. Het overzicht laat zien dat 2017 is afgesloten

met een klein positief exploitatieresultaat. Besloten wordt om voor 2018 € 2,30 per lid/dooplid af te dragen.

De volgende classisvergadering zal gehouden worden op vrijdag 6 april of vrijdag 5 oktober 2018. Roepende kerk is de gemeente Zeist.

Ds. W. Visscher sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

oud. J. H. Mauritz, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 5 FEBRUARI 2018 TE MIDDELBURG-ZUID

Ds. S. Maljaars opent als consulent van de roepende gemeente Oostkapelle de vergadering op de gebruikelijke wijze.

De preses heet in het bijzonder welkom de twee emeritus predikanten M. Karens en C.J. Meeuse en evangelist A. van Setten.

Ds. Maljaars wijst vervolgens op het Memorandum over 2017.

Vorig jaar zijn overleden:

* uit de gemeente van Haamstede: op 31 januari oud-koster B. den Boer in de leeftijd van 89 jaar. Hij is 40 jaar koster geweest;

* uit de gemeente Meliskerke: op 24 december A. Prinsen in de leeftijd van 85 jaar. Hij diende de gemeente vanaf 1968 als diaken en van 1981 tot 1998 als ouderling;

* uit de gemeente Middelburg-Centrum: op 14 december W. de Voogd, in de leeftijd van 97 jaar. Van 1974 tot 2004 mocht hij dienen als diaken en als ouderling;

* uit de gemeente Middelburg-Zuid: op 24 mei A. Remijn, in de leeftijd van 85 jaar. Hij heeft de gemeente als diaken gediend van 1978 tot 2007, daarvoor heeft hij als diaken gediend in de Gereformeerde Gemeente van Goes en op 26 september D. Kaljouw op de leeftijd van 81 jaar. Hij heeft deze gemeente gediend als diaken van 1985 tot 1998.

* uit de gemeente Oostkapelle: op 19 september C. Kodde in de leeftijd van 91 jaar. Hij heeft de gemeente gediend als ouderling in de periode 1962-1972 en B. de Visser op 1 november in de leeftijd van 80 jaar. Hij heeft die gemeente gediend als diaken in de periode 1973-1976, daarna als ouderling tot 2008.

Ook is een jubileum herdacht van:

* ouderling C. Joosse, die gedenken mocht 25 jaar ambtsdrager te zijn in de gemeente Aagtekerke;

* ds. J.M.D. de Heer die op 1 maart mocht gedenken 12 ½ jaar verbonden te zijn aan de gemeente Middelburg-Centrum;

* ouderling J.P. Bosman die op 2 juli mocht gedenken 50 jaar ouderling te zijn in de gemeente Middelburg-Centrum;

* J.M. Duerink die in het afgelopen jaar 35 jaar ouderling in de gemeente Terneuzen was.

De gemeente van Terneuzen heeft een nieuw

kerkorgel in gebruik genomen.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. J.M.D. de Heer, assessor: ds. G.J. Baan, scriba: ouderling S. Riemens en quaestor: ouderling A.J. van der Maas. Voordat de ingekomen stukken worden behandeld vertelt evangelist A. van Setten iets over de gang van zaken op de post te Merkssem. Hij dient als zodanig inmiddels 14 jaar en mag daar met verwondering op terugzien. Er heeft een positieve ontwikkeling plaatsgevonden wat betreft de betrokkenheid van buitenkerkelijken. De preses dankt Van Setten en wenst hem de ondersteuning van de Heere toe.

O.m. de volgende ingekomen stukken worden behandeld.

Vanuit het Deputaatschap Kerkrecht is de vraag gesteld of er wensen of voorstellen zijn tot eventuele aanpassing van kerkordelijke regelingen op kerkrechtelijk terrein, dit als gevolg van de opdracht die het Deputaatschap van de vorige Generale Synode heeft ontvangen.

Verder ligt er een vraag of ds. A.P. Baaijens als hulpconsulent van Nieuwerkerk en ds. S. Maljaars als hulpconsulent van Oosterland wil fungeren. Voor ds. De Heer is er de vraag of hij als hulpconsulent bij Kruiningen betrokken mag blijven. Hiermee verklaart de vergadering zich akkoord.

Daarna worden o.a. de volgende rapporten aan de orde gesteld.

In een rapport van de classicale commissie jeugdzorg wordt aandacht gevraagd voor afkondiging in de gemeenten van de te houden jongerenavonden op de zondag vóór de datum waarop deze bijeenkomsten worden gehouden. Ook door de kerkenraden dienen de jongeren gestimuleerd te worden deze bijeenkomsten bij te wonen.

In een ingekomen rapport van de Commissie Schriftelijke Bijbelcursus is een verzoek geformuleerd om te komen tot opheffing van deze commissie. Verder stelt de commissie voor om de coördinatie over te dragen aan het Deputaatschap Evangelisatie.

Bij de behandeling van het jaarrapport van de Raad van Advies van Sirjon over 2017 wijst ds. De Heer op de personele invulling in de ouderenzorg, waaraan we als kerkenraden aandacht dienen te schenken.

Daarna wordt er gestemd voor een afvaardiging naar de Particuliere Synode Zuid.

Ds. G.J. Baan is verhinderd om de P.S. te bezoeken. De andere predikanten worden afgevaardigd, te weten: ds. A.P. Baaijens, ds. J.M.D. de Heer, ds. J. de Kok en ds. S. Maljaars en de ouderlingen: J.P. Bosman, S. Riemens, M. Simons en G.A. Terlouw.

Ingekomen is een verslag van de laatste vergadering van de adviesraad van het Calvin College. Ds. De Kok vraagt of er mogelijk

over de gevaren van smartphonegebruik in 'Gomarus' geschreven kan worden.

Bij de rondvraag wordt gewezen op de poging om in Serooskerke een PKN-gemeente van gereformeerde bondssignatuur te stichten. De classis besluit dat twee predikanten en twee ouderlingen in openheid hierover een gesprek aangaan met de kerkenraad van de hervormde gemeente Arnemuiden. De vraag die deze commissie meeneemt is: Wat zijn de beweegredenen om een dergelijke gemeente te stichten?

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering wordt de gemeente van Terneuzen aangewezen. Deze vergadering zal gehouden worden op 29 juni 2018. Wanneer er geen punten ter behandeling zijn, zal de vergadering gehouden worden op 7 september 2018.

Ouderling De Bonte sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

S. Riemens, scriba.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 227, **gemeente HERKINGEN.**

Scriba is nu: J.E. van der Velde
Nieuwstraat 30, 3249 AS Herkingen,
tel. (0187) 664919,
e-mail jevdvelde@yahoo.com

Het regelen van preekbeurten wordt nu verzorgd door: J.J. Riemens, Nassastraat 4, 3249 AR Herkingen, tel. (0187) 669966, e-mail- jriemens@salcon.nl

* Pag. 320, **gemeente OUD-BEIJERLAND.**

Het woord Vacant vervangen door:
Ds. J. van Rijswijk, Jan Lievenslaan 14,
3262 ND Oud-Beijerland, tel. (0186) 627027,
e-mail: jvanrijswijk@kliksafe.nl

“

**WE KUNNEN EROP BOUWEN
EN VERTROUWEN DAT HET
ONTWIJFELBAAR WAAR IS
DAT GODS KINDEREN NIET
ALTIJD DOOR HEM VERGETEN
ZULLEN ZIJN, NOCH
TELEURGESTELD ZULLEN
WORDEN IN HUN HOOP OP DE
BELOFTE.**

MATTHEW HENRY

Berichten

LOTGENOTENCONTACT AUTISME IN RELATIE

'Helpende Handen' biedt onder de noemer 'lotgenotencontact' de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen met mensen in vergelijkbare situaties. Lotgenotencontact 'Autisme in relatie' is bedoeld voor reformatorische mensen die in hun huwelijksrelatie te maken hebben met een (vermoeden van een) autisme spectrum stoornis. Bij voldoende belangstelling start er in het tweede kwartaal van 2018 een huiskamer-groep in de regio Noord-Nederland voor vrouwen die getrouwd zijn met een man met (een vermoeden van) autisme. Voor opgave of meer informatie kunt u contact opnemen met mev. E.P. Snoek-Mekelenkamp, vrijwilliger van de contactgroep autisme van Helpende Handen. U kunt haar bellen: (033) 253 75 47 of mailen: partners-autisme@helpendehanden.nl.

In de regio Opheusden zijn enkele vrouwen die graag een huiskamer-groep zouden willen starten met andere vrouwen die een man met (een vermoeden van) autisme hebben. Op dit moment is er nog geen deelnemer die haar huiskamer hiervoor beschikbaar kan stellen. We vragen mogelijke nieuwe deelnemers dan ook of zij eventueel hun huiskamer beschikbaar zouden willen stellen.

Helpende Handen komt graag in contact met belangstellenden voor deze huiskamer-groep.

Voor opgave of informatie kunt u contact opnemen met mev. A.M. Heijboer-Westerduin, vrijwilliger van de contactgroep autisme van Helpende Handen. U kunt haar bellen (079) 331 26 55 of mailen partners-autisme@helpendehanden.nl.

BIJENKOMST ADD TE MOERKAPELLE

Merkt u dat uw kind regelmatig opdrachten vergeet? Spullen in zijn tas laat zitten of halverwege het gesprek de draad kwijt is? Heeft uw kind ADD of heeft u een vermoeden hiervan? Dan nodigen we u uit voor het bijwonen van een regioavond van de contactgroep Gedragsproblemen op woensdag 22 maart. Het thema van deze avond is: 'ADD

en zwakke executieve functies'.

Deze bijeenkomst is bestemd voor ouders en beroepsopvoeders van kinderen met (een vermoeden van) ADD die een gemiddelde of bovengemiddelde intelligentie hebben. De bijeenkomst, die om 19.45 uur begint, wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Moerkapelle. In het najaar wordt een dergelijke bijeenkomst gehouden in Apeldoorn en 's-Gravenpolder. Voor meer informatie en aanmelden: www.helpendehanden.nl/add

BIJENKOMST MANTELZORGERS VAN MENSEN MET NIET- AANGEBOREN HERSENLETSSEL

Bij mensen met een niet-aangeboren hersenletsel en hun verwanten kunnen er op geestelijk gebied veel levensvragen en worstelingen spelen. Daarbij hebben vaak beperkingen ten gevolge van het letsel een grote impact. Zo kunnen er bijvoorbeeld communicatieproblemen zijn ontstaan, maar ook vervlakking van emoties. Hoe kan met elkaar het gesprek aangegaan worden over dit thema? Wat betekent het om in lijdzaamheid de levensweg te gaan? Hoe kunnen deze wezenlijke zaken gestalte krijgen binnen gezin en relatie?

Tijdens een bijeenkomst die op donderdag 22 maart, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal gehouden wordt, gaat mev. W. Trouwborst in op het onderwerp Niet lijdelijk, maar lijdzaam. Samen in gesprek over het (geloofs)leven na NAH. Gelet op de vertrouwelijkheid van deze bijeenkomst is deze alleen toegankelijk voor mantelzorgers met niet-aangeboren hersenletsel.

Aanvang: 19.30 uur, maaltijd om 18.00 uur. Voor meer informatie: www.helpendehanden.nl/contactgroepbijeenkomst of 0348 48 99 70.

REGIOAVOND BOND VROUWENVERENIGINGEN

De Bond van Vrouwenverenigingen belegt op dinsdag 6 maart een regioavond in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel-Middelwatering. Spreker:

ds. A. Verschuure over 'Lessen uit Zarfath'. Leiding: ouderling D. Schilperoord. Aanvang 19.30 uur.

ZANGAVONDEN

Alphen aan den Rijn

Psalmzangavond op zaterdag 10 maart, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Alphen aan den Rijn. Collecte voor jubileumactie Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten, t.b.v. zending en evangelisatie.

Barneveld

Psalmzangavond op zaterdag 10 maart, aanvang 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Barneveld-C, m.m.v. de bovenstemgroep Barneveld en organist Wijnand Bos. Opening en sluiting door ouderling Van Middendorp. Appelwoord door A. Waaijbergen, namens Deputaatschap Bijzondere Noden. Collecte voor dit deputaatschap.

Goes

Psalmzangavond op zaterdag 17 maart, aanvang 19.00 uur, in de Grote of Maria Magdalena kerk te Goes, m.m.v. organist Andre Nieuwkoop en de Betuwse bovenstemgroep. Spreker: evangelist A. van Setten. Collecte voor evangelisatiepost Merksem en onkosten.

Gorinchem

Koorzangavond op zaterdag 10 maart, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk te Gorinchem, met medewerking van o.a. projectkoor 'Geloofwaardig' en Arjan Wouters, orgel. Collecte t.b.v. de Jeugdbondactie 'Geloofwaardig'. Reserveren: www.markbrandwijk.nl

Hardinxveld-Giessendam

(Samen)zangavond op zaterdag 10 maart, aanvang 19.30 uur, in de Eben-Haëzerkerk van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, met medewerking van o.a. gemengd koor 'Comt nu met sangh' uit Veen, kinderkoor 'Harpe Davids' uit Hardinxveld en bovenstemgroep Hardinxveld e.o. Leiding: ds. W.J. Karels. Collecte t.b.v. JBGG-actie 'Geloofwaardig Onderwijs'.

Kruiningen

Koor- en samenzangavond op zaterdag 10 maart, aanvang 19.30 uur in de Johanneskerk te Kruiningen, m.m.v. gemengd koor Yerseke en organist Pieter Heykoop. Leiding: ds. C. van Krimpen. Collecte voor Stichting Zorghoeve Sequoiahof, woonhoeve en dagbesteding voor mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking.

Rilland-Bath

Zangavond op zaterdag 17 maart, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente van Rilland-Bath, m.m.v. het

kinderkoor van 'Jong Vox Humana', organist Geert-Jan Hoekman, de gemengde zangvereniging 'Crescendo' te Tholen, organist Erik Quist en de bovenstemgroep 'Reimerswaal'. Collecte t.b.v. jeugdbondactie 'Geloofwaardig'.

VERKOPING TE WAARDENBURG

Verkoping door de vrouwenvereniging 'Alle den Volcke' te Waardenburg op zaterdag 17 maart van 10.00 tot 14.30 uur, in het gebouw naast de kerk van de Gereformeerde Gemeente (de oude Coop). De opbrengst is t.b.v. zending en evangelisatie.

CD VAN PSALMZANGAVOND IN NOORDERKERK RIJSSSEN

Van de vorig jaar door de zendingscommissie te Rijssen gehouden Psalmzangavond in de Noorderkerk is een CD opgenomen (orgel- en beurtzang). Hieraan hebben medewerking verleend de bovenstemgroep Rijssen e.o. en Dick Slagman, orgel.

Deze CD is verkrijgbaar bij fam. Wessels, tel. 0548-785058, e-mail e.wessels@telfort.nl De prijs hiervan bedraagt € 10,-, excl. verzendkosten.

De opbrengst komt geheel ten goede aan de ZGG.

Kerkdiensten

ZONDAG 4 MAART 2018

Aagtekerke 9.30 (H.D.) en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 14.30 uur stud. M. Blok; Amsterdam 16.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.30 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. M.H. Schot; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Deventer 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 uur ds. W. Silfhout; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. C. Sonneveld; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. A. Verschuure; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippo; Haamstede 18.30 uur ds. G.J. Baan;

Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 18.00 uur ds. C. Harinck; Hilversum 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Hoofddorp 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Houten 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. B. Labee; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; Kamperland 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Kapelle-Biezellinge 15.00 uur ds. D. de Wit; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. A. Vermeij; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 16.00 uur ds. M. Karens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwe-Tonge 18.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Nisse 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Oostburg 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Oostkapelle 9.30 en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Opeusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 10.00 en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds.

J. van Rijswijk; Poederloot 14.30 uur ds. E. Bakker; Puffershoek 15.30 uur ds. W. Silfhout; Ridderkerk 9.30 uur ds. J. Mijnders en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Scherpenisse 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Sint Philipsland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Spijkenisse 10.00 uur ds. J. Driessen; Terneuzen 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. C.J. Meeuse; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur stud. M. Blok; Westzaan 19.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht

9.30 uur ds. H. Paul en 15.30 uur ds. P. Mulder; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 6 MAART 2018

Leerdam 19.00 uur (afscheidsdienst) ds. J. Schipper; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

WOENSDAG 7 MAART 2018

Amsterdam 14.30 en 19.30 uur ds. B. Labee; Delft 14.30 en 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 19.30 uur ds. A. Schreuder; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravensande 15.00 en 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Herkingen 14.30 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kamperland 14.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Kortgene 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Meeuwen 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Middelhamis 9.30 uur ds. S. Maljaars en 19.00 uur ds. A. Schot en 14.30 uur ds. A. Schot; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. J. van Laar; Nieuw-Beijerland 9.30 en 15.30 uur ds. M.H. Schot; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. W. Mouw; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. A.J. Gunst; Ooltgensplaat 14.30 (H.D.) en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Oostvoorne 15.00

en 19.30 uur ds. H. Brons; Ouddorp 14.30 en 19.00 uur ds. G. van Manen; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; Oude-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Poortugaal 15.00 en 19.30 uur ds. M. Joosse; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Centrum 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 (H.D.) en 19.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Scherpenzeel 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Sliedrecht 14.00 uur (huw. bev.) ds. A.T. Huijser; Soest 15.00 en 19.30 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 14.30 en 19.45 uur ds. J.B. Huisman; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. M. Karens.

DONDERDAG 8 MAART 2018

Aalburg 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Alblasserdam 19.30 uur ds. M. Joosse; Boskoop 19.30 uur (tijdrede) stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Dinteloord 10.00 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Terneuzen 14.30 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Uddel 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Waarde 19.30 uur ds. D.W. Tuinier.

VRIJDAG 9 MAART 2018

Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 MAART 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 en 13.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

WOENSDAG 7 MAART 2018

Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 19.30 uur ds. C. Harinck.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Rijssen-Zuid geeft met droefheid kennis dat na een ernstige ziekte door de Heere uit dit leven werd weggenomen hun geliefde ambtsbroeder

Hendrikus Gerrit Baan

in de leeftijd van 51 jaar.

Vanaf augustus 2006 heeft hij de gemeente mogen dienen, eerst in het ambt van diaken en sinds 2010 in het ambt van ouderling. De Heere gaf hem dat hij zijn ambtswerk in eenvoud en met de liefde van zijn hart mocht verrichten.

We wensen de achterblijvende weduwe met haar kinderen van harte de ondersteuning en vertroosting des Heeren toe en Hij heilige bovenal deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid: ds. S.W. Janse, preses
J.W. Rietman, scriba

Rijssen, 21 februari 2018

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Praktijk den Uijl
biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

 Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

*Persoonlijke zorg
in eigen sfeer*

Wij zoeken een **ZORGMANAGER** die ons team komt versterken. Wil je in een gezellig en hecht team werken op een mooie locatie kijk dan op www.betuwehof.nl

- Wonen met zorg
- Verpleging
- Persoonlijke verzorging
- Terminale Zorg
- Chronische beademingszorg
- Dagbesteding en begeleiding
- Eigen vervoer (o.a. rolstoelbus)

De Betuwehof Zorg

Wonen met Zorg, verpleging en dagbesteding

Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opheusden
tel: 0488 - 725 825
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

**MOUNT CHEAM
CHRISTIAN SCHOOL**

**ARE YOU READY FOR NEW
CHALLENGES, EXCITING
EXPERIENCES, AND GOING
INTERNATIONAL?**

MCCS is run by the Reformed Congregations of North America in Chilliwack. For the next few years, we expect to have a number of vacancies, both in elementary and secondary. Due to the length of the immigration process, we welcome early applications for 2018-2019. Meanwhile, applicants can improve their language skills. Teachers at MCCS are required to be at Cambridge English, Proficiency (CPE).

INTERESTED?

Contact Mr. J. Neels, principal: jneels@mccs.ca or +1 (604) 794-3072..

APPLYING?

Send your resume and cover letter with references to Mr. J. Neels and the secretary of the school board, Mr. E. Van Maren, ericv@vanmarengroup.com.

Mount Cheam Christian School | 48988
Yale Road | Chilliwack, BC | V4Z 0B2
Canada | www.mccs.ca

Vakantie in de Duitse Pfalz? Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen** in de overweldigende natuur van het Nordpfalzerbergland: uitgestrekte wandel- en fietspaden in de directe omgeving, historische plaatsen (Heidelberg, Trier, Worms) op dagtocht afstand. Wij verhuren ook **fietsen!** Rust, natuur en cultuur. Info: www.beth-etham.de of tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig).

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuisje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen.
Tel: 0343-481558 / 0640023232
www.kleinoudenhorst.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Waardenburg 0418 - 65 20 39
	Werkendam 0183 - 70 10 17
H. de Jongh	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
D.D.E. Melieste	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38
M.K. Ligthart	
A.J. van Lieburg	

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

WerkmetTalent.nl

LEERKR. GR. 3 EBEN-HAÉZERSCHOOL - DEN HAAG
FONDSWERVER LEPRAZENDING - A'DOORN
COMMERCIEEL MEDEW. DESIGNSTAR - BOSKOOP
MACHINIST GRAAFMACHINE HARDEMAN - VEENENDAAL
1E/2E AUTOTECHN. VAN MIDDELKOOP - VEENENDAAL
PLAATBEW/VOORBEWERKER GARAGE TOP - KOOTW/BROEK

40 PSALMEN

voor kinderen vanaf 7 jaar met 2 tonen (elke hand 1 toon) voor orgel of piano van G. Lekkerkerker. Prijs € 4.95 + porto € 2.50. Zie www.gijsbertlekkerkerker.nl Ook in de muziekwinkel verkrijgbaar.
Voor orgel- of improvisatielessen om de 14 dagen in de Herv. kerken in Harmelen, Veen of Puttershoek bij Gijsbert Lekkerkerker (vakorganist); voor beginner en gevorderde. Tel: 0348 444780 of email: acg.lekkerkerker@planet.nl

Vakantiewoning te huur in Rijssen-Holten, voor 6 pers. Bos, heide, grasveld. Tel. 0622-600529 of vakantiehuisjeholten.com

Row- gelegenheid- koorjurkjes kindergelegenheidskleding.nl
0577-401193/06-36392103

Garage Top Kootwijkerbroek zoekt TopTalent: een **autotechnicus** en een **plaatwerker/voorbereider schadeherstel**. Tel. 0342-441651

T.H. zr. ruime, complete nette 6 pers. st.caravan a. open (vis-, vaar)water in **FRIESLAND**, incl. gebr. m.boot. Vrij: Mei-, Hem.vrt-, + Zomervakantie. Tel. 0628261592

Te huur onze woning in Ermelo, op loopafstand van kerk en centrum. Nette bewoning. Van 30-4 tot 18-5 en 28-5 tot 9-6. Mag per week, € 150,- p/w. Tel. 0341-558265

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083 www.es-vakanties.nl

WAT TE DOEN BIJ EEN STERFGEVAL?

**CHRISTELIJKE
BEGRAFENISONDERNEMING
JANSSEN**

Kijk voor onze tarieven en wilsbeschikking op onze website cbjanssen.nl.

Apeldoorn
055 204 1003

Nunspeet
0341 209 001

Rijssen
0548 209 011

De Waterkamer 50, 7325HW Apeldoorn info@cbjanssen.nl www.cbjanssen.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52
www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

SHG al meer dan 35 jaar een begrip

Kraamzorg
Bel voor informatie:
0187 - 48 91 73

Ma t/m vr: 9.00 - 11.00 uur /
13.00 - 15.00 uur.
Tevens op vr: 19.00 - 21.00 uur.

SHG is op zoek naar kraamverzorgenden fulltime/parttime

Zie voor informatie en aanmelden www.shgzorg.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Hoogstraten
Fysiotherapie & Bewegen

Verantwoord bewegen,
onder begeleiding van een
fysiotherapeut.

KOM EENS EEN KEERTJE GRATIS PROBEREN!

Anthonie Fokkerstraat 29a in Barneveld
www.hoogstratenbewegen.nl
0342-219020 / 06-55796927

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Grote BALANS OPRUIMING
BIJ GEBR. KOSTER
DV VRIJDAG EN ZATERDAG

2 DAGEN

Voor het hele gezin!

2 en 3 maart

2 dagen alle 2e hands boeken met 30% korting!

Wegens grote voorraad vindt deze opruiming ook plaats vanuit onze voorraadkelder! Er is een lift aanwezig.

- NIEUWE RESTANTEN
- TWEEDEHANDS BOEKEN
- BESCHADIGDE BOEKEN
- VEROUDERDE BOEKEN
- AANBIEDINGEN IN CD'S

Ruime keuze in voordeel CD's

VANAF 0,50

Niet voor handelaren
Geen verzending

OPENINGSTIJDEN:
vrijdag 09.00-21.00 uur
zaterdag 09.00-17.00 uur

Uitgeverij Boekhandel

GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl

VEEL EENMALIGE AANBIEDINGEN

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Persoonlijke zorg in eigen sfeer

Wij zoeken een **VERZORGENDE-IG** of **VERPLEEGKUNDIGE**, parttime of fulltime die ons team komt versterken. Wil je in een gezellig en hecht team werken op een mooie locatie kijk dan op www.betuwehof.nl

- Wonen met zorg
- Verpleging
- Persoonlijke verzorging
- Terminale Zorg
- Chronische beademingszorg
- Dagbesteding en begeleiding
- Eigen vervoer (o.a. rolstoelbus)

De Betuwehof Zorg
Wonen met Zorg, verpleging en dagbesteding

Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opheusden
tel: 0488 - 725 825
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

sinds 1973

VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

Welkom op de Open Dag!

**D.V. zaterdag
17 maart**
10.00 tot 14.00 uur

**Zie voor
meer informatie:
www.salem.nl/opendag**

**WEEK VAN
ZORG EN
WELZIJN**
Maak kennis met kunde

Vlietlaan 2, 2986 AZ Ridderkerk 0180-452152 www.salem.nl mail@salem.nl

BLADMUZIEK LIJDENSWEKEN EN PASEN

in noten en klavarskribo
o.a.: Psalm 54 - 21 - 45 - 56 - 16 -
51(69) - 22 - 40 - 3 - 85
www.pieterheykoop.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volvas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41 99 77

Van Breugelplantsoen 1

3771 VM Barneveld

www.fideshulpverlening.nl

**Mutare voor professionele
hulpverlening aan jongeren
en volwassenen.**

Geen wachtlijsten en ook 's avonds

Franny ten Hove- Roubos

Opheusden-Veenendaal-Ochten

06-36135793 | franny@mutare.nu

www.mutare-maatschappelijkwerk.nl

Mooi vakantie-appartement
in **Hoog Sauerland.**
www.huizesolagratiat.nl

Begravenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begravenisondernemingtreur.nl
www.begravenisondernemingtreur.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-5773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:

Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
praakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Naar het zuiden of het noorden

In Prediker 11 vers 3b lezen we: 'en als de boom naar het zuiden of als hij naar het noorden valt, in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen'. Je hoort dan ook weleens zeggen dat de boom groeit naar de plaats waar hij zal vallen. Kunt u daar iets over zeggen?

De boom valt

In de inleiding van onze Statenvertalers op het Bijbelboek Prediker lezen we: 'Velen onder de geleerden houden het daarvoor, dat Salomo dit boek geschreven heeft in zijn grote ouderdom, nadat hij vele jaren van het rechte pad der ware godzaligheid was afgeweken, maar nu wederom tot God bekeerd'. Waarschijnlijk moeten we tegen die achtergrond deze waarschuwendende woorden van de wijze Prediker lezen: 'en als de boom naar het zuiden of als hij naar het noorden valt, in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen'. Lezer(es), overdenk waarheen uw levensboom zal vallen. Het is eeuwig wel of eeuwig wee, voor altijd zalig of voor altijd rampzalig... Ds. B. Smytegelt schrijft in één van de Keurstoffen: 'Al had een boom ook honderd jaar lang de aarde beslagen, als hij valt, is daar geen verbidden meer aan, noch herstellen mogelijk'. Daarnaast is het goed om deze woorden in het verband te lezen. Het thema in de eerste verzen van dit hoofdstuk is onderwijs over het omzien naar de naaste! Met name de welgestelde mensen worden opgeroepen om de armen te hulp te komen. De Schepper van hemel en aarde geeft ook regen op het dorre, droge land, over de

goddelozen en over de rechtvaardigen. De ernstige achtergrond en het tekstverband komen samen in kanttekening 10: 'De zin is: Gelijk een boom die eens valt of geveld wordt, niet wederom opstaat en geen vruchten meer draagt; also ook, wanneer wij eens gestorven zijn, hetzij in wat staat het moge zijn naar de ziel, zo staan wij niet weder op om wederom in dit tijdelijke leven te komen, zodat wij na onzen dood den armen niet meer iets geven of mededelen kunnen; en behoren derhalve goed te doen in dit leven'. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat meestal de uitdrukking gebruikt wordt, helemaal los van dit verband. Maar de tweede tafel van Gods heilige wet (liefde tot de naaste) wordt ook in het Oude Testament nadrukkelijk verbonden aan de eerste tafel (liefde tot God). Samen zijn het de scharnierpunten van Gods geboden.

De boom groeit

De vraagsteller verwijst ook nog naar een andere uitspraak die ongetwijfeld afgeleid is van bovengenoemd Schriftwoord: 'De boom groeit naar de plaats waar hij zal vallen'. Hij valt de kant op van de richting waarin hij groeide. Van het grootste belang is het dan te weten welke wind er in ons leven waait... In het Hebreeuws is er een woord dat zowel voor 'wind' als 'geest' wordt gebruikt. Als de Heilige Geest gaat 'waaien' in het leven, wordt de richting van ons dode zondaarsbestaan krachtdadig en onwederstandelijk omgebogen. Die Geest maakt plaats voor de Middelaar, ja verenigt met Hem. Dan horen we de bruidskerk bedelen: 'Ontwaak, Noordenwind, en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien' (Hooglied 4 vers 16a). Het beeld van het zuiden (het leven) of noorden (de dood) valt dan even weg. 'Versta hier door de wind de Heilige Geest, als Johannes 3:8. Handelingen 2:2. En hoewel de Zuiden- en Noordenwind van verscheidene kwaliteiten en werkingen zijn, de ene zijnde koud, de andere warm, de ene vochtig, de andere droog, zo zijn zij nochtans beide deze hof of der kerke Gods bevorderlijk, die somtijds scherpe bestraffingen, somtijds ook kalmte en zoete vertroosting vandoen heeft', schrijft de kanttekening (66b).

Waarheen groeit uw/jouw levensboom?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.